

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. siječnja – 30. lipnja 2014. ▶

Krivotvorene novčanice kuna

Od siječnja do lipnja 2014. iz optjecaja je ukupno izdvojeno 188 komada krivotvorenih novčanica kuna, što je pad od 47,0% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica registriranih u istom razdoblju 2013. godine te porast od 17,5% u odnosu na drugu polovinu 2013. godine.

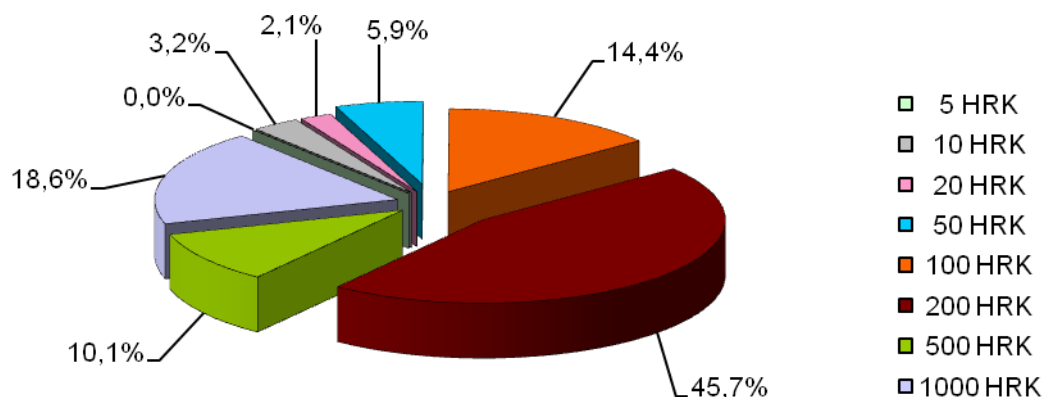
Uzevši u obzir da je prosječno u prvom polugodištu 2014. u optjecaju bilo 165,9 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014. godine prikazano je u Tablici 1.

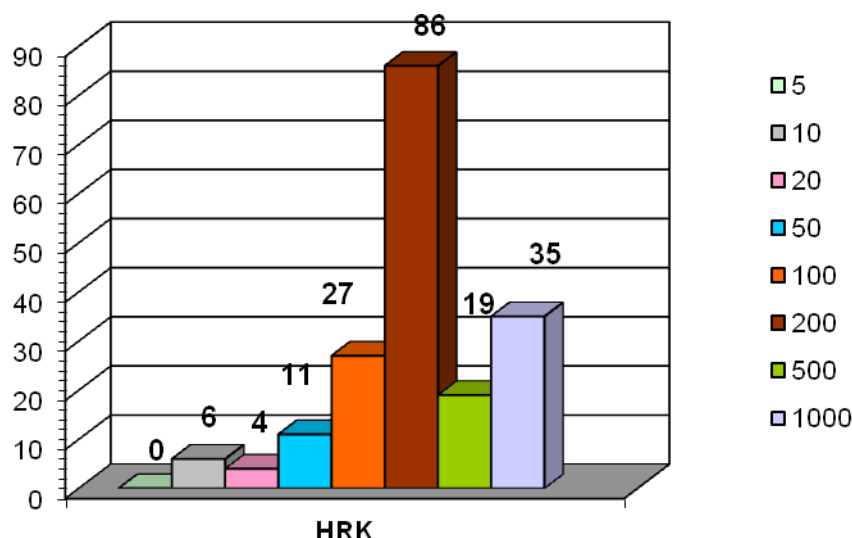
Razdoblje	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	178	183	261	160	155	355	160	188

Tablica 1. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica od siječnja do lipnja 2014. krivotvorine kuna s ukupno registriranih 188 komada čine udio od 44,0%. Najčešće krivotvoren apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 86 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 45,7%, te novčanica od 1000 kuna, na koju se odnosi 35 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 18,6% (grafikoni 1. i 2.).

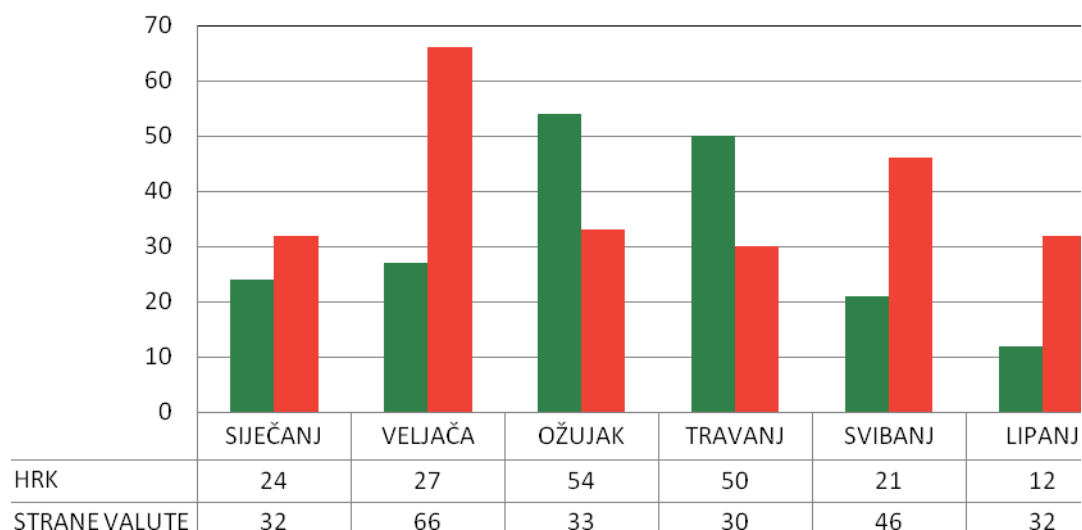

Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

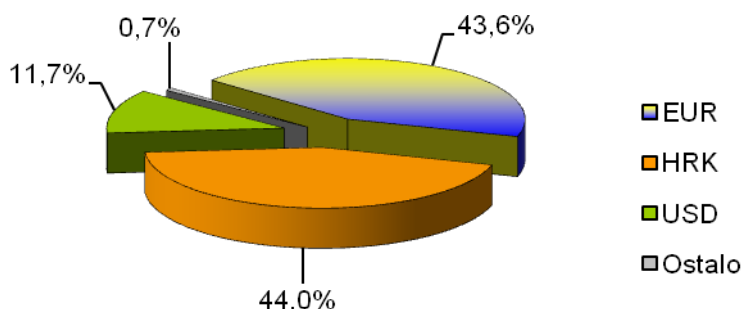
Apsolutni odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u prvoj polovini 2014. godine na mjesečnoj razini prikazan je u Grafikonu 3.

Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

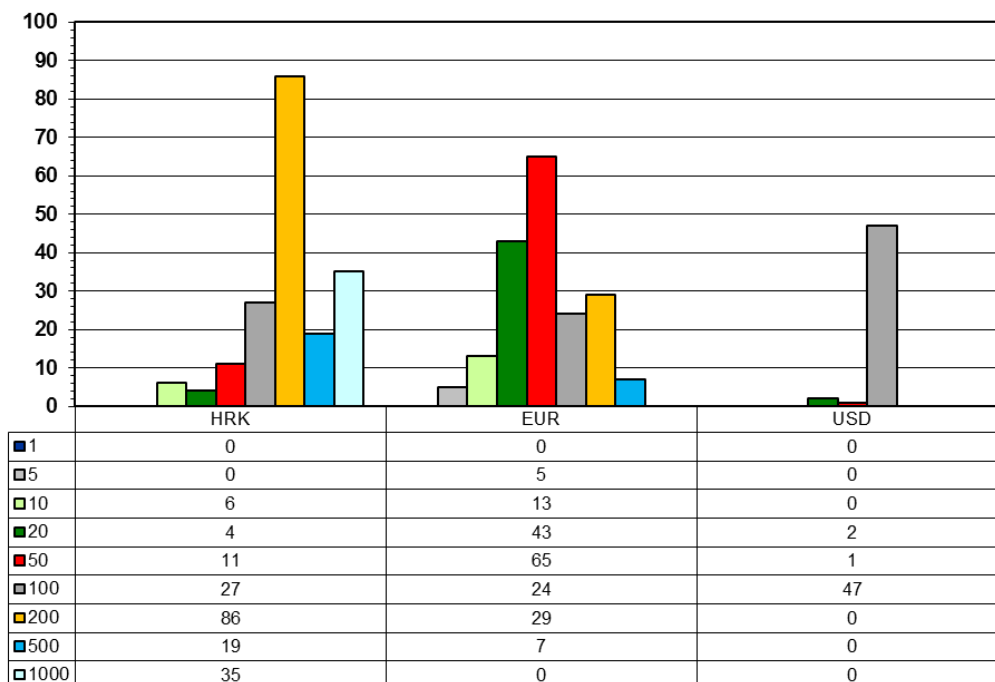
Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 427 komada krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 44,0%, krivotvorenih novčanica kuna, slijede krivotvorene novčanice eura, s udjelom od 43,6%, te krivotvorine američkih dolara, s udjelom od 11,7% (Grafikon 4.). Ostalo, s udjelom od 0,7%, odnosi se na krivotvorene novčanice funte sterlinga (GBP) i srpskog dinara (RSD).

Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica kuna, eura i američkih dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica prema valutama.

Grafikon 5. Krivotvorene novčanice prema valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. siječnja do 30. lipnja 2014.

Od siječnja do lipnja 2014. registrirano je ukupno 186 komada krivotvorenih novčanica eura, što je smanjenje od 35,6% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s drugim polugodištem 2013. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 574 komada krivotvorenih novčanica eura, broj registriranih krivotvorenih novčanica eura smanjio se za 67,6%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske od 2010. do 2014. godine prikazano je u Tablici 2.

Razdoblje	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.	1. pol. 2014.
Broj krivotvorenih novčanica	989	156	508	307	554	289	574	186

Tablica 2. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2014.

U istom razdoblju registrirano je 50 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 61,3% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica te valute evidentiranih u istom razdoblju prošle godine. U usporedbi s drugom polovinom 2013. godine, kada su iz optjecaja izdvojena 193 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, broj registriranih krivotvorenih novčanica američkog dolara smanjio se za 74,1%.

Krivotvorine registrirane u prvom polugodištu 2014. godine količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama, ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većeg razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru "OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI" opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojediniosti o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.